

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 2 DE DESEMBRE DE 2019 | Número 62

PÀG. 3 | NÚRIA CARULLA

Cimera sobre l'acció climàtica

PÀG. 11 | SANT JOAN DE DÉU

“La majoria de vocacions venen pels mitjans de comunicació”

PÀG. 14 | CANT GREGORIÀ

Schola Gregoriana de Catalunya, 10 anys cantant gregorià

PÀG. 16 | EDUARD IBÁÑEZ

“La laïcitat entesa correctament ha de protegir la llibertat religiosa”

PÀG. 18 | LUCIA CARAM

“A Catalunya la pobresa infantil és estructural i greu”

PÀG. 20 | ANTONI MATABOSCH

“La humanitat no som Déu, ni amos de res”

**Francesc explica i defensa el pessebre.
La carta apostòlica en català | PÀG. 5**

PÒRTIC

L'important sovint també està en els detalls. Que un papa es preocupi del pessebre pot semblar un tema menor. Sense transcendència doctrinal. Però són aquests petits gestos els que l'apropen a la gent. Remarcar el valor i la transcendència d'una tradició tan casolana com fer el pessebre. I una empenta a recuperar-lo per aquells que els darrers anys els ha fet mandra i l'han deixat dins de les caixes de l'altell.

SUMARI

3 Panoràmica

Cimera sobre l'acció climàtica, per Núria Carulla

5-24 Actualitat

Francesc explica i defensa el pessebre. La carta apostòlica en català

Sant Joan de Déu: "La majoria de vocacions venen pels mitjans de comunicació"

Schola Gregoriana de Catalunya, 10 anys cantant gregorià

Eduard Ibáñez: "La laïcitat entesa correctament ha de protegir la llibertat religiosa"

Lucía Caram: "A Catalunya la pobresa infantil és estructural i greu"

Antoni Matabosch: "La humanitat no som Déu, ni amos de res"

25 Recull de premsa | Campaners a Barcelona - Premi Abat Marcet - guarderia a l'església

26 Agenda | Mou la noviolència - Presentació del llibre *Noè i el diluvi* - Poema de Nadal

27 La setmana a les xarxes

Cimera sobre l'acció climàtica

**PER NÚRIA CARULLA
A L'OPINIÓ PUBLICADA**

La contaminació mediambiental, segons els científics experts en el tema, està causant un augment de la temperatura mitjana de la terra per l'efecte hivernacle que provoca, que afecta greument els ecosistemes, el clima i augmenta el nivell del mar a causa del desglaç dels pols. Per tant, cal posar remei d'alguna manera a les emissions que provoquen l'efecte hivernacle.

Aquest problema és de tal magnitud que l'ONU ha fet un seguit de cimeres per aconseguir compromisos dels governs mundials per posar-hi remei. La cimera sobre l'acció climàtica se celebra a Madrid del 2 al 13 de desembre, després que el govern xinès cancel·lés unilateralment la

cimera per la revolta social que hi ha al seu país com a conseqüència de les polítiques neoliberals i escanyapobres que du a terme.

Paral·lelament, organitzacions socials de tot el món preparen la cimera social pel clima. Una trobada alternativa a la dels governs, per posar de manifest que la lluita contra el canvi climàtic ha de tenir una visió més àmplia, ha d'escoltar tots els pobles i col·lectius que ja n'estan patint les conseqüències i, sobretot, prendre mesures efectives, justes i de respecte als drets humans i a la natura. A la cimera sobre l'acció climàtica de l'ONU també hi són convidats el sector privat i la societat civil, però la correlació

de forces no està equilibrada, perquè l'economia del sistema actual, és a dir, la que prioritza el creixement i l'acumulació és la que marca la pauta per proposar qualsevol acció necessària. Per això cal organitzar la cimera social i donar visibilitat a la veu dels qui miren primer els drets de les persones i la natura abans que el creixement econòmic que no reporta beneficis globals.

Una cimera i altra divergeixen profundament en el paper de les empreses transnacionals en la recerca de solucions. Mentre la cimera oficial de l'ONU afirma, entre altres coses, "que el sector empresarial ja està prenent mesures i que aquestes enfortiran les economies, crearan llocs de treball, l'aire serà més net i impulsen la conservació d'hàbits naturals i la biodiversitat i la protecció del medi ambient" (de fet ja estem veient que moltes empreses afegeixen els conceptes bio i eco en els seus productes i en els seus serveis). Les organitzacions socials, sobretot als països empobrits però rics en ma-

tèries primeres, segueixen denunciant que les empreses transnacionals acaparen terres i aigua, contaminen rius i selves, persegueixen les comunitats que s'oposen a les seves actuacions i no assumeixen la responsabilitat de reparar el mal que han fet a la natura i a les persones.

No es pot fer una truita sense trencar els ous. El sistema actual porta una deriva de depredació que no es pot aturar amb petits retocs i maquillatges. Les propostes que es fan a les cimeres oficials tenen una mirada massa decantada cap als interessos dels països rics i desenvolupen plans de conservació i declaració de zones protegides que afecten greument la vida de moltíssimes persones i comunitats. S'inverteix en la preservació d'espais naturals en països pobres, per comprar bons de carboni i fer una gestió amb mentalitat de negoci d'aquestes àrees, tala controlada de fustes nobles, turisme ecològic, mentre s'expulsa violentament i sense alternativa els habitants tradicionals de la zona, com explicarem àm-

pliament en un proper quadern sobre el Peten, departament de Guatemala.

És molt important que l'ONU s'impliqui i tracti el tema del clima, però s'ha d'ampliar la mirada a la conflictivitat general de les desigualtats, i l'explotació de molts, per la riquesa i el benestar d'uns pocs. La federació d'ONG de Catalunya, LaFede.cat, celebra els seus 30 anys d'existència amb el lema "no serveix de res si no és justícia global".

En la preservació de la natura i el medi ambient hi ha de participar tothom, sobretot els qui en gaudeixen i respecten el seu entorn. Les accions han d'anar des de la consciència personal i l'acció individual, a la col·lectiva, i fins a arribar als governs i a les institucions públiques que els forci, per la pressió ciutadana, a dictar lleis justes i de respecte als drets humans i a la natura.

NÚRIA CARULLA MUSONS -JUSTÍCIA I PAU BARCELONA |

[LLEGIR AL WEB](#)

Francesc explica i defensa el pessebre. La carta apostòlica en català

El papa **Francesc** anima a continuar fent el pessebre a casa i en els espais públics, o a recuperar-lo en els llocs on s'hagi perdut la tradició. Ho explica en una carta apostòlica, "Admirabile signum", que s'ha **publicat** aquest diumenge sobre el significat del pessebre. Francesc argumenta que el pessebre causa "sempre sorpresa i admiració" i que "ens commou" perquè "manifesta la tendresa de Déu". En el text descriu els personatges i elements que el conformen i en fa una lectura centrada en la "humilitat" i la "misericòrdia amb els germans i germanes més necessitats". El papa explica les arrels franciscanes d'una tradició que el 2023 celebrarà els 800 anys del primer pessebre a Greccio.

"La preparació del pessebre a casa nostra ens ajuda a reviure la història que va passar a Betlem" i a "imaginar les escenes, estimula els afectes, convida a sentir-nos implicats en la història de la salvació, contemporanis de l'esdeveniment que es fa viu i actual en els més diversos contextos històrics i culturals", destaca el papa.

Aquest és el text complet de la carta apostòlica en la traducció en català de la revista *Documents d'Església*.

El significat i el valor del pessebre.**Carta apostòlica *admirable signum****Papa Francesc. 1 de desembre de 2019*

1. El bell signe del pessebre, tan estimat pel poble cristià, suscita sempre sorpresa i admiració. La representació de l'esdeveniment del naixement de Jesús equival a anunciar el misteri de l'encarnació del Fill de Déu amb senzillesa i alegria. El pessebre, en efecte, és com un Evangelí viu, que sorgeix de les pàgines de la Sagrada Escripura. La contemplació de l'escena del Nadal ens convida a posar-nos espiritualment en camí, atrets per la humilitat d'Aquell que s'ha fet home per trobar a cada home. I descobrim que Ell ens estima fins al punt d'unir-se a nosaltres, perquè també nosaltres puguem unir-nos a Ell. Amb aquesta Carta voldria encoratjar la bella tradició de les nostres famílies que en els dies previs al Nadal preparen el pessebre, com també el costum de posar-lo en els llocs de treball, a les escoles, als hospitals, a les presons, a les places... És realment un exercici de fantasia creativa, que utilitza els materials més dispars per crear petites obres mestres plenes de bellesa. S'aprèn des de nens: quan el pare i la mare, al costat dels avis, transmeten aquesta alegre tradició, que conté

en si una rica espiritualitat popular. Espero que aquesta pràctica mai no s'afebleixi; és més, confio que, allà on hi hagi caigut en desús, sigui redescoberta i revitalitzada.

2. L'origen del pessebre troba confirmació abans de res en alguns detalls evangèlics del naixement de Jesús a Betlem. L'evangelista Lluç diu senzillament que Maria «va donar a llum al seu fill primogènit, l'embolcallà i el posà en una menjadora, perquè no hi havia lloc per a ells a l'hostal» (2,7). Jesús va ser col·locat en una menjadora, que en llatí es diu *praeseptium*; d'aquí *pessebre*. El Fill de Déu, en entrar en aquest món, troba lloc on els animals van a menjar. El fenc esdevé el primer llit per a Aquell que es revelarà com «el pa baixat del cel» (Jn 6,41). Un simbolisme que ja sant Agustí, juntament amb altres Pares, havia captat quan escrivia: «Ajagut en una menjadora, esdevé el nostre aliment» (Serm. 189,4). En realitat, el pessebre conté diversos misteris de la vida de Jesús i ens els fa sentir propers a la nostra vida quotidiana. Però tornem de nou a l'origen del pessebre tal com nosaltres l'entenem. Ens traslladem amb la ment a Greccio, a la vall de Rieti; allà sant **Francesc** es va aturar venint probablement

de Roma, on el 29 de novembre de 1223 havia rebut del papa **Honorí III** la confirmació de la seva Regla. Després del seu viatge a Terra Santa, aquelles grutes li recordaven d'una manera especial el paisatge de Betlem. I és possible que el Pobriçó quedés impressionat a Roma, pels mosaics de la Basílica de Santa Maria la Major que representen el naixement de Jesús, just a la banda del lloc on es conservaven, segons una antiga tradició, les taules de la menjadora. Les Fonts Franciscanes narren en detall el que va succeir a Greccio. Quinze dies abans del Nadal, Francesc va cridar un home del lloc, de nom **Joan**, i li va demanar que l'ajudés a complir un desig: «Desitjo celebrar la memòria de l'Infant que va néixer a Betlem i vull contemplar d'alguna manera amb els meus ulls el que va patir en el malestar de nen, com va ser reclinat a el pessebre i com va ser col·locat sobre fenc entre el bou i l'ase».¹ Tan aviat com ho va escoltar, aquest home bo i fidel va anar ràpidament a preparar tot el que calia en el lloc assenyalat que el sant li havia indicat. El 25 de desembre, van arribar a Greccio molts frares de diferents llocs, com també homes i dones de les granges de la comarca, portant flors i torxes per il·luminar aquella nit santa. Quan va arribar Fran-

cesc, va trobar el pessebre amb el fenc, el bou i l'ase. Les persones que van arribar van mostrar davant de l'escena del Nadal una alegria indescriptible, com mai abans no havien experimentat. Després el sacerdot, davant del Naixement, va celebrar solemnement l'Eucaristia, mostrant el vincle entre l'encarnació del Fill de Déu i l'Eucaristia. En aquella ocasió, a Greccio, no hi havia figures: el pessebre va ser fet i viscut per tots els presents.² Així neix la nostra tradició: tots al voltant de la gruta i plens d'alegria, sense cap distància entre l'esdeveniment que es compleix i tots els qui participen en el misteri. El primer biògraf de sant Francesc, **Tomàs de Celano**, recorda que aquella nit, es va afegir a l'escena simple i commovedora el do d'una visió meravellosa: un dels presents va veure posat en el pessebre el mateix Nen Jesús. D'aquell pessebre del Nadal de 1223, «tots van tornar a les seves cases plens de alegria».³

3. Sant Francesc va fer una gran obra d'evangelització amb la simplicitat d'aquell signe. El seu ensenyament ha penetrat en els cors dels cristians i roman fins als nostres dies com una manera genuïna de representar amb senzillesa la bellesa de la nostra fe. D'altra banda, el mateix

lloc on es va fer el primer pessebre expressa i evoca aquests sentiments. Greccio esdevé un refugi per a l'ànima que s'amaga a la roca per deixar-se embolcallar en el silenci.

Per què el pessebre suscita tanta sorpresa i ens commou? En primer lloc, perquè manifesta la tendresa de Déu. Ell, el Creador de l'univers, s'abaixa a la nostra petitesa. El do de la vida, sempre misteriós per a nosaltres, ens captiva encara més veient que Aquell que va néixer de Maria és la font i la protecció de cada vida. En Jesús, el Pare ens ha donat un germà que ve a buscar-nos quan estem desorientats i perdem el rumb; un amic fidel que sempre està prop nostre; ens ha donat el seu Fill que ens perdona i ens aixeca del pecat. La preparació del pessebre a casa nostra ens ajuda a reviure la història que va passar a Betlem. Naturalment, els evangelis són sempre la font que permet conèixer i meditar aquell esdeveniment; però la seva representació en el pessebre ens ajuda a imaginar les escenes, estimula els afectes, convida a sentir-nos implicats en la història de la salvació, contemporanis de l'esdeveniment que es fa viu i actual en els més diversos contextos històrics i culturals.

D'una manera particular, el pessebre és des del seu origen franciscà una invitació a "sentir", a "tocar" la pobresa que el Fill de Déu va escollir per a si mateix en la seva encarnació. I així, és implícitament una crida a seguir-lo en el camí de la humilitat, de la pobresa, del despullament, que des de la cova de Betlem condueix fins a la Creu. És una crida a trobar-lo i servir-lo amb misericòrdia en els germans i germanes més necessitats (cf. Mt 25,31-46).

4. M'agradaria ara repassar els diversos signes del pessebre per comprendre el significat que comporten. En primer lloc, representem el context del **cel estrellat** en la foscor i el silenci de la nit. Ho fem així, no sols per fidelitat als relats evangèlics, sinó també pel significat que té. Pensem en quantes vegades la nit envolta les nostres vides. Doncs bé, fins i tot en aquells instants, Déu no ens deixa sols, sinó que es fa present per respondre a les preguntes decisives sobre el sentit de la nostra existència: Qui sóc jo? D'on vinc? Per què vaig néixer en aquest moment? Per què estimo? Per què pateixo? Per què moriré? Per respondre aquestes preguntes, Déu es va fer home. La seva proximitat porta llum on hi ha foscor i il·lumina tots els qui tra-

vessen les tenebres del sofriment (cf. Lc 1,79). Una paraula mereixen també els paisatges que formen part del pessebre i que sovint representen les ruïnes de cases i palaus antics, que en alguns casos substitueixen la cova de Betlem i es converteixen en l'estada de la Sagrada Família. Aquestes ruïnes semblen estar inspirades en la Llegenda Àuria del dominic **Jacopo da Varazze** (segle XIII), on es narra una creença pagana segons la qual el temple de la Pau a Roma s'esfondraria quan una Verge donés a llum. Aquestes ruïnes són sobretot el signe visible de la humanitat caiguda, de tot el que està en ruïnes, que està corromput i deprimit. Aquest escenari diu que Jesús és la novetat enmig d'un món vell, i que ha vingut a curar i a reconstruir, a retornar la vida i el món a la seva esplendor original.

5. Quanta emoció hauria acompanyar-nos mentre col·loquem en el pessebre les muntanyes, els rierols, les ovelles i els **pastors!** D'aquesta manera recordem, com ho havien anunciat els profetes, que tota la creació participa a la festa de la vinguda del Messies. Els àngels i l'estrella són el senyal que també nosaltres som cridats a posar-nos en camí per arribar a la cova i adorar el Senyor.

«Anem, doncs, a Betlem, a veure això que ha passat i que el Senyor ens ha fet saber» (Lc 2,15): això diuen els pastors després de l'anunci fet pels àngels. És un ensenyament molt bonic que es mostra en la senzillesa de la descripció. A diferència de molta gent que pretén fer altres mil coses, els pastors esdevenen els primers testimonis de l'essencial, és a dir, de la salvació que se'ls ofereix. Són els més humils i els més pobres que saben acollir l'esdeveniment de l'encarnació. A Déu que ve a trobar-nos en el Nen Jesús, els pastors responen posant-se en camí cap a Ell, per a un trobament d'amor i d'agradable sorpresa. Aquest trobament entre Déu i els seus fills, gràcies a Jesús, és el que dona vida precisament a la nostra religió i constitueix la seva singular bellesa, i resplendeix d'una manera particular en el pessebre.

6. Tenim el costum de posar en els nostres pessebres moltes figures simbòliques, sobretot, les de **captaires** i de gent que no coneixen altra abundància que la del cor. Ells també són a prop del Nen Jesús per dret propi, sense que ningú pugui fer-los fora o allunyar-los d'un bressol tan improvisat que els pobres al seu voltant no desentonin en absolut. De fet, els pobres

són els privilegiats d'aquest misteri i, sovint, aquells que són més capaços de reconèixer la presència de Déu enmig nostre. Els pobres i els senzills en el pessebre recorden que Déu es fa home per a aquells que més senten la necessitat del seu amor i demanen la seva proximitat. Jesús, «benèvol i humil de cor» (Mt 11,29), va néixer pobre, va portar una vida senzilla per ensenyar-nos a comprendre l'essencial i a viure d'això. Des del pessebre emergeix clarament el missatge que no podem deixar-nos enganyar per la riquesa i per tantes propostes efímeres de felicitat. El palau d'Herodes està al fons, tancat, sord a l'anunci d'alegria. Naixent en el pessebre, Déu mateix inicia l'única revolució veritable que dona esperança i dignitat als desheretats, als marginats: la revolució de l'amor, la revolució de la tendresa. Des del pessebre, Jesús proclama, amb benèvol poder, la crida a compartir amb els últims el camí cap a un món més humà i fratern, on ningú no sigui exclòs ni marginat.

Sovint als infants -però també als adults!- els encanta afegir altres figures al pessebre que semblen no tenir cap relació amb els relats evangèlics. I, tanmateix, aquesta imaginació

pretén expressar que en aquest nou món inaugurat per Jesús hi ha espai per a tot el que és humà i per a tota criatura. Del pastor al ferrer, del forner als músics, de les dones que porten gerres d'aigua als nens que juguen..., tot això representa la santedat quotidiana, l'alegria de fer de manera extraordinària les coses de cada dia, quan Jesús comparteix amb nosaltres la seva vida divina.

7. A poc a poc, el pessebre ens porta a la gruta, on trobem les figures de **Maria** i de **Josep**. Maria és una mare que contempla el seu fill i el mostra als qui venen a visitar-lo. La seva imatge fa pensar en el gran misteri que ha envoltat aquesta jove quan Déu ha trucat a la porta del seu cor immaculat. Davant l'anunci de l'àngel, que li demanava que fos la mare de Déu, Maria va respondre amb obediència plena i total. Les seves paraules: «Sóc l'esclava del Senyor; es compleixin en mi les teves paraules» (Lc 1,38), són per a tots nosaltres el testimoni de l'abandonament en la fe a la voluntat de Déu. Amb aquell "sí", Maria es convertia en la mare del Fill de Déu sense perdre la seva virginitat, sinó que consagrant-la gràcies a Ell. Veiem en la Mare de Déu que no té el seu Fill només per a si matei-

xa, sinó que demana a tots que obeeixin la seva paraula i la posin en pràctica (cf. Jn 2,5).

Al costat de Maria, en una actitud de protecció de l'Infant i de la seva mare, hi ha sant Josep. En general, es representa amb el bastó a la mà i, de vegades, també sostenint un llum. Sant Josep juga un paper molt important en la vida de Jesús i de Maria. Ell és el custodi que mai no es cansa de protegir la seva família. Quan Déu el va advertir de l'amenaça d'Herodes, no va dubtar a posar-se en camí i a emigrar a Egipte (cf. Mt 2,13-15). I un cop passat el perill, retornarà a la família a Natzaret, on va ser el primer educador de Jesús infant i adolescent. Josep portava en el seu cor el gran misteri que envoltava Jesús i Maria la seva esposa, i com a home just va confiar sempre en la voluntat de Déu i la va posar en pràctica.

8. El cor del pessebre comença a batejar quan, per Nadal, col·loquem la imatge del **Nen Jesús**. Déu es presenta així, en un nen, per ser rebut en els nostres braços. En la debilitat i en la fragilitat amaga el seu poder que tot ho crea i transforma. Sembla impossible, però és així: en Jesús, Déu ha estat un nen i en aquesta condi-

ció ha volgut revelar la grandesa del seu amor, que es manifesta en el somriure i en allargar les seves mans cap a tots. El naixement d'un nen suscita alegria i sorpresa, perquè ens posa davant el gran misteri de la vida. Veient brillar els ulls dels joves esposos davant el seu fill acabat de néixer, entenem els sentiments de Maria i Josep que, mirant l'infant Jesús, percebien la presència de Déu en les seves vides.

«La Vida es va fer visible» (1 Jn 1,2); així l'apòstol Joan resumeix el misteri de l'encarnació. El pessebre ens fa veure, ens fa tocar aquest esdeveniment únic i extraordinari que ha canviat el curs de la història, i a partir del qual també s'ordena la numeració dels anys, abans i després del naixement de Crist. La manera d'actuar de Déu gairebé atordeix, perquè sembla impossible que Ell renunciï a la seva glòria per fer-se home com nosaltres. Quina sorpresa veure Déu que assumeix els nostres propis comportaments: dorm, pren la llet de la seva mare, plora i juga com tots els nens. Com sempre, Déu desconcerta, és imprevisible, contínuament va més enllà dels nostres esquemes. Així, doncs, el pessebre, mentre ens mostra Déu tal com ha vingut al món, ens convida a pensar en la nos-

tra vida empeltada a la de Déu; ens convida a ser deixebles seus si volem assolir el sentit últim de la vida.

9. Quan s'acosta la festa de l'Epifania, es col·loquen en el pessebre les tres figures dels **Reis Mags**. Observant l'estrella, aquells savis i rics senyors d'Orient s'havien posat en camí cap a Betlem per conèixer Jesús i oferir-li dons: or, encens i mirra. També aquests regals tenen un significat al·legòric: l'or honora la reialesa de Jesús; l'encens, la seva divinitat; la mirra, la seva santa humanitat que coneixerà la mort i la sepultura.

Contemplant aquesta escena en el pessebre, som cridats a reflexionar sobre la responsabilitat que cada cristià ha de ser evangelitzador. Cada un de nosaltres es fa portador de la Bona Notícia amb els que troba, testimoniant amb accions concretes de misericòrdia l'alegria d'haver trobat Jesús i el seu amor.

Els Mags ensenyen que es pot començar des de molt lluny per arribar a Crist. Són homes rics, savis estrangers, assedegats de l'infinit, que parteixen per a un llarg i perillós viatge que els

porta fins a Betlem (cf. Mt 2,1-12). Una gran alegria els envaeix davant el Nen Rei. No es deixen escandalitzar per la pobresa de l'ambient; no dubten a posar-se de genolls i adorar-lo. Davant Ell comprenen que Déu, així com regula amb sobirana saviesa el curs de les estrelles, guia el curs de la història, derrocant els poderosos i exalçant els humils. I certament, arribats al seu país, hauran contat aquest trobament sorprenent amb el Messies, inaugurant el viatge de l'Evangeli entre els gentils.

10. Davant el pessebre, la ment va espontàniament a quan érem infants i esperàvem amb impaciència el temps per començar a construir-lo. Aquests records ens porten a prendre novament consciència del gran do que se'ns ha donat en transmetre'ns la fe; i a el mateix temps ens fan sentir el deure i l'alegria de transmetre als fills i als nets la mateixa experiència. No és important com es prepara el pessebre, pot ser sempre igual o modificar-lo cada any; el que compta és que aquest parli a la nostra vida. En qualsevol lloc i de qualsevol manera, el pessebre parla de l'amor de Déu, el Déu que s'ha fet infant per dir-nos com està prop de tot ésser humà, sigui quina sigui la seva condició.

Estimats germans i germanes: El pessebre forma part del dolç i exigent procés de transmissió de la fe. Començant des de la infantesa i després en cada etapa de la vida, ens educa a contemplar Jesús, a sentir l'amor de Déu per nosaltres, a sentir i creure que Déu està amb nosaltres i que nosaltres estem amb Ell, tots fills i germans gràcies a aquell Infant Fill de Déu i de la Verge Maria. I a sentir que en això hi ha la felicitat. Que a l'escola de sant Francesc obrim el cor a aquesta gràcia senzilla, deixem que de la sorpresa neixi una oració humil: el nostre "gràcies" a Déu, que ho ha volgut compartir tot amb nosaltres per no deixar-nos mai sols.

Donat a Greccio, al Santuari del Pessebre, 1 de desembre del 2019, setè del pontificat.

Francesc

1. Tomàs de Celano, *Vida Primera*, 84: *Fonts franciscanes (FF)*, n. 468.
2. Cf. *ibid.*, 85: FF, n. 469.
3. *Ibid.*, 86: FF, n. 470.

Sant Joan de Déu: “La majoria de vocacions venen pels mitjans de comunicació”

L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu inicia un camí per a la formació conjunta dels novicis de tot Europa. Els germans han inaugurat aquest dissabte un **nou noviciat europeu** a la ciutat de Brescia, a Itàlia. A primers de setembre ja s'hi van instal·lar els formadors i el servei s'anirà implementant a mesura que avanci el curs escolar. “Ens vam plantejar el projecte de noviciat europeu amb la finalitat d'obrir la ment a un projecte més global”, explica en aquesta entrevista **Luis Marzo**, responsable del noviciat europeu. Els encarregats de la formació de les diferents províncies van detectar la necessitat “de conèixer altres realitats i escoltar el sentir de joves d'altres països”.

Quan un jove truca a la porta dels germans de Sant Joan de Déu per formar part de l'orde, s'inicia un procés de formació. L'etapa inicial, el postulatat, es fa a la mateixa província. El noviciat, la segona etapa de formació, s'havia fet els darrers quinze anys de forma conjunta per les tres províncies presents a Espanya, en una casa de formació a Madrid. En l'etapa de noviciat, els responsables de formació fan seguiment i ajuden la persona a discernir si la seva vocació és o no ser germà de Sant Joan de Déu.

Qui truca a la porta?

“La majoria de vocacions són gent que ens coneix pels mitjans de comunicació”, respon a la pregunta de com els coneixen els futurs novicis. “Són gent que té una sensibilitat especial, algú que diu ‘sento que he de fer alguna cosa pels altres dins de l’Església’”. Posa d’exemple un jove que els va trucar després de conèixer l’alberg de Jesús Abandonado en un programa de televisió: “M’ha cridat l’atenció perquè jo estic buscant això que he vist en aquest programa”, els va dir.

Queden lluny els processos més tradicionals, com el seu mateix itinerari: “Quan jo vaig entrar a l’orde, venia de parròquia, d’un moviment de les Filles de la Caritat, amb tot un procés que desembocava en la recerca d’una institució on donar sortida a una crida”.

En una realitat eclesial molt diferent, les cerques personals van per altres camins: “Avui funciona més viure una experiència de xoc”. Una experiència que faci dir als participants: “Vull fer un canvi a la meva vida, vull dedicar la meva vida als altres”, explica el germà Luis.

Descobrir la vocació hospitalària

A diferència d’altres institucions religioses, Sant Joan de Déu no té parròquies, ni escoles, ni moviments juvenils. Però sí que tenen una missió molt clara i entenedora pel gruix de la societat: ajuden els malalts i els exclosos. En aquest sentit, Marzo recorda el cas d’una dona que, després de participar en una Pasqua Hospitalària, va decidir estudiar infermeria: “Són persones que han descobert que atendre el dolor i el patiment dona sentit a la seva vida”. Marzo subratlla que es tracta d’un procés de doble sentit: “També és un èxit descobrir des de la teva vocació cristiana que el teu carisma és estar amb els malalts, siguis religiós o laic”.

Però com s’identifica una vocació? “Ofereix activitats durant tot l’any als joves”, explica. Es refereix a diferents experiències, com la Pasqua hospitalària o els camps de treball a l’estiu, que proposen en els seus centres. Els participants coneixen aquestes propostes per o bé internet o pel boca-orella d’algú que hi ha participat i els ho recomana. “A partir d’aquestes experiències hi ha gent que continua una relació”. I, pensant en clau de noviciat, “tot i que no són majoria,

també n’hi ha que arran d’una d’aquestes experiències es plantegen la vocació”.

Formació religiosa i de servei a les persones

Quan entren al noviciat, la formació compta amb dos pilars bàsics. “La nostra és una vocació religiosa, discernim que vulguin seguir Jesucrist i entregar-los la seva vida, amb un matís molt concret: la hospitalitat”. Els germans reben formació en teologia, carisma i bíblia. I fan l’experiència fonamental de la vida en comunitat, que contempla espais de pregària diària. Si la vida religiosa és el primer pilar, el segon és el servei en el món sanitari o social. L’experiència de seguiment de Jesús es completa, en l’àmbit hospitalari, amb el contacte directe amb els malalts, i en l’àmbit social, amb l’acompanyament al costat dels més vulnerables. “Tenim una oració que diu ‘que visquem en perfecta unitat l’amor a Déu i al pròxim”.

Tenir els peus a terra

Segons Marzo són dos àmbits que no es poden separar: “No ens podem dedicar només a mirar el cel, sinó que hem de tenir els peus a terra”. I la terra on escullen caminar és sinò-

nim, sovint, de dolor i de patiment, per exemple, amb els malalts i les seves famílies. “En l’hospitalitat, som conscients que els germans formem part d’aquesta gran família de Sant Joan de Déu on hi ha col·laboradors, voluntaris i benefactors que aporten recursos”.

El germà Luis Marzo és infermer en una unitat de cures especials. Una feina on, assegura, “hi poses el teu matís com a infermer, però també com a religiós, com a germà”. Això passa per “acompanyar el projecte que va iniciar Sant Joan de Déu sent testimonis d’una crida”. I fa referència a la rutina d’una comunitat religiosa: “Nosaltres vivim en comunitat, cada dia ens llevem i junts comencem el dia pregant, a continuació cadascú va a un projecte concret”. Pot ser la planta d’un hospital o els despatxos de la cúria amb qüestions d’organització, explica, “els germans no som més que els col·laboradors, sinó que al final som una part més d’aquesta família de Sant Joan de Déu”.

El repte de la diversitat

El projecte de noviciat conjunt europeu afronta el repte de la diversitat cultural i sociològica

dels països d’origen. “Hi ha països on la religiositat a l’ambient encara és molt latent; i on la institució allí és més tancada, perquè la societat també ho és”. Mentre que en d’altres països guarden molt la distància, explica que quan visiten Catalunya se sorprenden de “la proximitat dels professionals amb els germans”.

“Encara que amb l’idioma no arribis a captar-ho, en el fons notes que és un germà de Sant

Joan de Déu com tu: inculturat en el seu país, però amb un ADN comú”, apunta Marzo, que va ser responsable de pastoral juvenil i que ha estat també, fins ara, responsable del noviciat a Espanya.

LAURA MOR -CR/SANT BOI DE LLOBREGAT

| [LLEGIR AL WEB](#)

Schola Gregoriana de Catalunya, 10 anys cantant gregorià

La parròquia de Santa Maria del Remei del barri de Les Corts de Barcelona acull des de fa 10 anys l'entitat Schola Gregoriana de Catalunya. El que va començar sent una iniciativa per cantar cant gregorià amb una colla d'amics celebra ara deu anys d'història. **Josep Quintana**, fundador de l'Schola Gregoriana de Catalunya, és el responsable del departament de cant gregorià de la **Federació Catalana d'Entitats Corals -FCEC-**. Això li ha permès sempre saber en quin punt es troba el cant gregorià a casa nostra i quines són les entitats que s'hi dediquen.

Actualment, explica, hi ha nou entitats a Catalunya que es dediquen al cant gregorià. Auditeaudi, a Barcelona, la Capella de Música de la Tossa d'Igualada, el Cor dels Amics de l'Orgue de Sitges, l'Schola Cantorum de Lleida, l'Schola Cantorum de Terrassa, l'Schola de Cant Gregorià de Sant Miquel a Montblanc, l'Schola Gregoriana de Catalunya, amb domicili a Sant Just Desvern, l'Schola Gregoriana de Vilafranca del Penedès, i l'Schola Gregoriana Ut Mi Fa de Tarragona. El Departament de Cant Gregorià de la FCEC té dues entitats adherides de fora de Catalunya, com el Cor Gregorià Resurrexit de Castelló de la Plana i l'Schola Gregoriana de Mallorca.

“Les entitats que cantem gregorià actualment som cada vegada menys”, es lamenta Quintana, “abans cada parròquia tenia la seva Schola Cantorum”, recorda. Va ser amb voluntat de cantar gregorià, “fent-ho el millor possible”, que va néixer la iniciativa de l’Schola Gregoriana de Catalunya. En Josep Quintana va trucar uns quants amics per iniciar el grup i van citar-se a la basílica de Sant Just i Pastor de Barcelona. “Aquell primer dia la porta de l’església encara no era oberta i ens vam posar a assajar al carrer mateix”, recorda. En aquella església s’hi van estar un parell de dies fins que van formar el grup i van adreçar-se a la parròquia de Santa Maria del Remei de Les Corts per demanar un espai. Al costat mateix hi havia un Centre Cívic però era ja tot ple d’activitats i grups. “Al Remei ens van acollir i allà portem deu anys”.

Assagen a la sagristia vella, els dimarts a dos quarts de sis de la tarda cada quinze dies. “Al mossèn del Remei ja li vaig dir que li pagaríem amb misses cantades”, reconeix divertit, “perquè no disposem de diners”. Així serà també aquest mateix diumenge 1 de desembre a les 18h quan l’Schola Gregoriana ofereixi una audició de cant gregorià i orgue a la parròquia amb motiu del desè aniversari de l’entitat.

L’Schola Gregoriana de Catalunya es va iniciar amb uns set membres. Alguns hi han seguit i d’altres han hagut de marxar per qüestions vitals diverses, però també hi ha entrat gent nova i actualment són 14 persones. Tot i que el fundador és en Josep Quintana, el director és en **Ramon Vilà**. “Ell s’hi va oferir des del primer dia”. Els components de l’entitat són de diferents indrets de Catalunya. “Tenim gent del Vallès, del Maresme, de Barcelona, del Baix Llobregat”. Quintana explica a tall d’anècdota que quan els conviden a participar a les misses de TVE retransmeses per televisió no poden anar-hi tots amb autocar “perquè cadascú de nosaltres surt d’un punt diferent”.

La gent que s’ha anat incorporant al grup aquests anys prové també del boca-orella. “No ens enganyem, la majoria de participants som ja grans”, fet que passa a tots els grups de gregorià, “no hi ha recanvi”, lamenta Quintana. I tot i que hi ha molta gent interessada en cantar gregorià i aprendre’n, tal com demostra la gran acollida de les formacions i cursos que es proposen, formar part d’un grup de manera regular és una altra història. “No hi ha retorn amb compromís continu pel gregorià, és difícilíssim”, reconeix. És per aquest motiu, explica,

que en molt poc temps han desaparegut uns set grups que cantaven gregorià, “per edat i per circumstàncies diverses han hagut de plegar”.

Cal recordar, però, que no hi ha cap nota musical que no vingui del gregorià. L’any 1962 el Concili Vaticà II determina la seva preferència per usar la llengua materna dins la litúrgia, deixant el llatí en un segon terme i provocant que canviés el tipus de música dins les esglésies. Fins a aquell moment el cant gregorià havia gaudit del monopoli musical durant segles. Però com neix la música polifònica que coneixem avui dia?

En un moment determinat les notes gregorianes es posen sobre una pauta, en un tetragrama, de quatre línies. Se li dona nom a l’escala, i va derivant en tota una música posterior, començant pel cant pla i seguint per l’escola de París que comença a posar per sobre i per sota de la base gregoriana algunes veus, convertint-se en la polifonia. Per tant, reivindica Josep Quintana, és necessari recordar que “qualsevol peça per moderna que sigui, tant sigui rock and roll o més bàsica, depèn de les notes gregorianes”.

Eduard Ibáñez: “La laïcitat entesa correctament ha de protegir la llibertat religiosa”

“Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret inclou la llibertat de canviar de religió o de creença, i la llibertat, individualment o col·lectivament, en públic o en privat, de manifestar la seva religió o creença per mitjà de l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança”. Aquest és el text literal de l'article 18 de la Declaració Universal dels Drets Humans que ha obert l'acte de presentació del llibre *La lluita per la llibertat religiosa i de consciència*, escrit per **Eduard Ibáñez** i publicat per Claret. En la presentació a la Sala Pere Casaldàliga, el claretí **Màxim Muñoz** ha remarcat que aquest article dels Drets Humans “cal llegir-lo sencer”, sense oblidar-ne cap part: “No es tracta només de tolerar el fet religiós, sinó de protegir-lo”.

Aquesta idea també emmarca tot el llibre d'Eduard Ibáñez, doctor en dret, director de

Justícia i Pau de Barcelona i president de la Fundació Catalunya Religió. En una conversa amb la periodista **Glòria Barrete**, l'autor ha explicat que com qualsevol dret no es tracta només de tolerar-lo, sinó de protegir-lo: “Calen polítiques actives de protecció i això afecta a l'obertura de centres de culte, a l'educació, als mitjans de comunicació...”.

El llibre proposa un canvi de perspectiva, en la que “el fonament està en llibertat religiosa, no en la laïcitat”. Per això, “la laïcitat entesa correctament ha de protegir la llibertat religiosa” i ha promoure que l'exercici d'aquest dret “sigui efectiu i real”.

Autonomia i col·laboració

Per fer efectiu l'exercici de la llibertat religiosa el llibre proposa dos principis que han regit la re-

lació entre l'estat i les confessions religioses. Primer l'autonomia de cada esfera, malgrat que "en la història hem vist de tot", tant governs que han utilitzat la religió, com religions que han volgut dominar els governs. Però aquesta autonomia no passa per "ignorar-se un a l'altre". "Sense col·laboració no es pot garantir la llibertat religiosa", i això vol dir reconèixer l'aportació cultural, social i de la cohesió que aporten les religions. I no "reduir-la a un fet privat" o "confondre la religió amb les seves patologies".

Ibáñez ha recordat que la llibertat religiosa "és un dels Drets Humans més violentats i trepitjats al món", que afecta al 61% de la població, malgrat que no tingui la gran projecció mediàtica d'altres discriminacions. Amb veritables atrocitats i dades "que posen els pèls de punta".

Entre l'extrema dreta i el laïcisme

La crueltat que en alguns llocs adquireix la persecució religiosa és tant greu que "incomoda" quan avui hi ha sectors que parlen de persecució religiosa en el nostre país. Però si Ibáñez veu que hi ha una voluntat "d'invisibilitzar el fet religiós". I tot i que les lleis protegeixen la

llibertat religiosa, "es produeixen situacions de discriminació, sobretot pel que fa a l'obertura de centres de culte" d'algunes comunitats estigmatitzades com els musulmans.

L'anàlisi que ha fet Ibáñez en la presentació del llibre és que "a Espanya ens movem entre dos extrems: un nacionalisme exclouent contra la religions minoritàries que es visualitza amb pujada de l'extrema dreta, i el laïcisme agressiu que vol treure de l'espai públic el fet religiós". A Catalunya creu que "també pa-

tim una situació de laïcisme preocupant" però que alhora és una societat amb "un pòsit d'obertura i diàleg entre les confessions" molt rellevant. Finalment, segons Ibáñez, tot passa per reconèixer un conjunt d'obvietats, com que "la fe és un acte relacional i comunitari" i, per tant, és inviable parlar de llibertat religiosa sense garantir-ne la projecció pública. Un seguit d'obvietats explicades planerament en un llibre de plena actualitat.

Lucía Caram: “A Catalunya la pobresa infantil és estructural i greu”

“No us porto bones notícies, ni són bons temps per a la infància i la família”. Així ha valorat la dominica **Lucía Caram** la situació de la pobresa infantil a Catalunya per justificar la implicació de tot tipus d’institucions per erradicar-la. Després d’anys de crisi, “a Catalunya la pobresa infantil és estructural i greu”.

Sor Lucía ha presentat aquest dimecres el balanç d'**Invulnerable**, la iniciativa contra la pobresa infantil a Catalunya impulsada per la Fundació “la Caixa”, a través del programa CaixaProinfància amb el suport de la Fundació del FC Barcelona i la Generalitat de Catalunya. Després de tres anys actualment estan presents en 11 municipis, formant 14 xarxes de treball amb les administracions locals i de 49 entitats socials. En total, des del programa s’està atenent a gairebé 700 famílies i un total de 1.144 infants. “La **col·laboració** públic-privada està en l’ADN del nostre país”, ha destacat.

Caram ha remarcat les dades dels informes sobre pobresa infantil –“que tenim en el nostre KMO”- i que parlen d’un 28,6% dels menors. Aquestes xifres es disparen en les famílies monoparentals a un 40% de nens en risc de po-

bresa. I, per exemple, provoquen que hi hagi un 31% dels infants a Catalunya amb sobrepès o obesitat, “no perquè passin gana, sinó per una mala alimentació”.

Mirar amb esperança

Invulnerables treballa per trencar el cercle de la pobresa hereditària fomentant la igualtat d'oportunitats. El programa es troba present allà on els indicadors de la Generalitat marquen que la pobresa infantil té més impacte: Manresa, Manlleu, Tarragona, El Vendrell, Tortosa, Lleida (barris de la Mariola, Secà de Sant Pere, Balàfia i Pardiniyes), Girona, Salt, Figueres, Lloret de Mar, Banyoles i Ripoll-Sant Joan de les Abadesses.

A través de l'educació, el reforç extraescolar, o el suport a les famílies, la iniciativa vol “construir un model de societat i de país on els més

vulnerables no siguin els més perjudicats”. Per això, “volem mirar als rostres amb esperança, no fer pena” i promoure que “tothom s'hi impliqui”, ha demanat Caram.

Durant la presentació al Museu Marítim de Barcelona s'ha projectat el videoclip 'Vaixell dels nens' que es va **gravar** fa dues setmanes al Moll de la Fusta amb infants atesos per Invulnerables i que mostra aquesta visió esperançada i positiva de la lluita contra la pobresa infantil. Segons Caram, “deixem d'estar en un societat ferida quan guarim les ferides d'aquests petits”.

A més de Sor Lucía Caram, han participat en l'acte **Montserrat Buisán**, directora de l'Àrea de Pobresa i Salut de la Fundació Bancària “la Caixa”; **Carmela Fortuny**, vicepresidenta de la Diputació de Barcelona; **Elvira Mata**, directora del Museu Marítim de Barcelona; **Ricard Font**, president de Ferrocarrils de la Generalitat de

Catalunya; i **Tono Tombas**, patró de la Fundació del Barça. Buisán ha destacat que “l'educació és la palanca per canviar la vida d'aquests nens”.

A través de l'aliança amb el FC Barcelona i la seva Fundació, i amb el suport de la Confederació de Penyes, s'han realitzat més de 100 xerrades de conscienciació. A més, a tots els territoris on actua el programa s'ha implementat el programa Futbol Net, arribant a gairebé 400 nens i nenes d'Invulnerables.

A aquestes xifres s'hi suma l'aposta per l'**Espai Caixa Francesc d'Assís** al convent de Sant Clara de Manresa. Un espai en el qual, a través de CaixaProinfància, es realitza una acció directa que arriba a 103 famílies i 212 menors.

Antoni Matabosch: “La humanitat no som Déu, ni amos de res”

El llibre *Ecologia integral i supervivència* arriba coincidint amb les celebració l'Assemblea Especial del Síndone dels Bisbes per a la regió Panamazònica: 'Nous camins per a l'Església i per a una Ecologia integral'. **Antoni Matabosch**, catedràtic emèrit de la Facultat de Teologia de Catalunya, delegat catòlic i president del Grup de Treball Estable de Religions (GTER), aprofundeix en aquestes pàgines sobre la limitació de recursos, la seva justa distribució, i el rol de l'església en aquesta crisi ecològica. El llibre està presentat per un pròleg del cardenal **Joan Josep Omella**. Aquesta setmana se celebra la Cimera del Clima COP25 a Madrid i, en aquest context, Matabosch reflexiona en la present entrevista sobre com els cristians ens hem de posicionar en aquest àmbit.

Què vol dir que Déu ha creat el món?

La creació és un projecte de l'amor de Déu. Un do, un regal que convoca a una comunitat univer-

sal. Que el món és creació de Déu vol dir que el món, des de l'inici de la seva història fins al final, és de Déu, que tot és obra del seu amor, que tot està sustentat per Déu, que existeix davant Déu, que camina cap a Déu, que el món és símbol i expressió de Déu perquè hi ha deixat la seva empremta i hi podem descobrir a Déu mateix. Per tant, la humanitat s'ha de col·locar al seu lloc: no som Déu, ni amos de res. La nostra primera reacció ha de ser d'agraïment, d'admiració i de lloança.

La terra va ser creada per a nosaltres?

A l'inici de la Bíblia es diu que Déu va crear l'home i la dona a la seva imatge i semblança. Ser imatge de Déu confereix una dignitat especial que ningú pot treure i que es tradueix en els drets humans fonamentals. Ser “imatge” vol dir que tots els éssers humans tenen una capacitat especial de relacionar-se amb Déu, amb els altres éssers humans, formant una comunitat

universal amb els mateixos drets i deures, i que han rebut una herència comuna al servei de tots, i amb la natura, no per dominar-la i expropiar-la, sinó com a administradors que la cuiden, la vigilen i la treballen.

Si així és, com és que posem en risc la Terra?

Perquè durant molt de temps hem cregut que la ciència i la tècnica eren imparables i ens portaven a unes societats riques i felices, amb la convicció que els recursos naturals del planeta eren inexhauribles i que els danys naturals que es poguessin produir, canvi climàtic, contaminació... serien absorbits per la mateixa natura. Ara, s'ha anat veient que si s'aplica a tot el món el model de les societats més "avançades", els recursos, les primeres matèries, s'esgotarien aviat. Per altra banda, la terra es deteriora, amb el perill de convertir-la amb molt perillosa o fins i tot inhabitable. Les nostres societats ja no serien sostenibles.

Això té a veure amb el "mite del progrés"?

L'Il·luminisme francès defensà aferrissadament la fe en una interpretació progressista

de la història. S'establí una estreta relació entre progrés i raó i basats en la ciència racional, s'afirmà amb rotunditat que tota la història progressa vers la pau perpètua, la virtut i la felicitat. Aquesta ideologia del progrés s'estén per tot arreu, enfortida per la fe en la ciència i la tècnica que ho poden tot. Les crisis econòmiques a partir dels anys setanta del segle xx, i la constatació dels desequilibris ecològics, van anar posant en evidència la ingenuïtat i el perill del mite del progrés.

Quins retrets fan els ecologistes als teòlegs cristians?

Alguns grups diuen que la fe en un Déu omnipotent es projecta en la seva imatge, l'ésser humà, i també es creu omnipotent, dominador i propietari despòtic de la natura. El mateix succeeix en el relat del Gènesi, que, diuen, s'entén com un dret a explotar la terra. També opinen que la concepció cristiana lineal del temps, que entén el temps amb un inici, un desenvolupament i un final, i no com un etern retorn on no hi ha innovació, afavoreix el mite del progrés indefinit.

Alguns parlen d'arrogància cristiana. Quina arrogància?

Seria l'arrogància de creure que l'ésser humà està al centre i per sobre de tota la natura i que tot està el seu servei i pot usar-ho com li plagui. Seria molt semblant al dret de propietat romà que permet usar i abusar; amb allò que és meu, faig el que vull. Aquesta "arrogància" desencadenaria la tragèdia ecològica perquè defensa un dualisme radical entre l'home, que ja no forma part de la natura, i la mateixa natura, que finalment es revenja.

Persones, natura i animals. En què ens distingim?

Només els éssers humans són imatge de Déu i administradors de la natura, amb drets i deures. S'ha de fugir d'un antropocentrisme radical, però sense caure amb un igualitarisme que no té fonaments seriosos. N'hi ha que parlen de "drets" de la natura i sobretot dels animals que hi viuen. El fons de la qüestió és si es tracta de drets de la natura i dels animals a ser ben tractats, o bé és una obligació de les persones de tractar correctament el seu entorn. De fet, la

natura no pot estar subjecta a deures, a un dret sempre correspon un deure; d'altra banda, si no existís la humanitat, no es podria ni plantejar els drets de la natura o dels animals.

Com es relacionen els conceptes de sostenibilitat i justícia?

En la creació tot està interrelacionat. Avui es parla d'ecologia integral, que té en compte tots els elements que l'afecten, que són molts. L'eco-justícia insisteix especialment en la relació entre ecologia i justícia social, perquè són els més pobres els qui reben més la crisi del planeta. No hi ha dues crisis separades, una ambiental, i una altra de social, sinó una sola i complexa crisi socio-ambiental. El que no és just, no és sostenible; el que no és sostenible, no és just.

Com ha de canviar la relació entre ciència i fe per arribar a una societat sostenible?

Hi ha dues condicions a fi que hi hagi una correcta relació entre fe i ciència. D'una banda, que s'abandoni tot fonamentalisme, sovint basat en una lectura literal de la Bíblia que no s'adiu amb les dades de la ciència, per exemple, la creació en

sis dies naturals. Per altra banda, s'ha d'abandonar també el cientisme, que afirma que només existeix el que es pot experimentar i que el que la ciència afirma dona una imatge del món acabada i completa. Només sense aquestes dues posicions equivocades, és possible que la saviesa cristiana pugui aportar el seu missatge que afavoreixi l'ecologia i la sostenibilitat.

Per què les religions poden ajudar a superar la crisi ecològica?

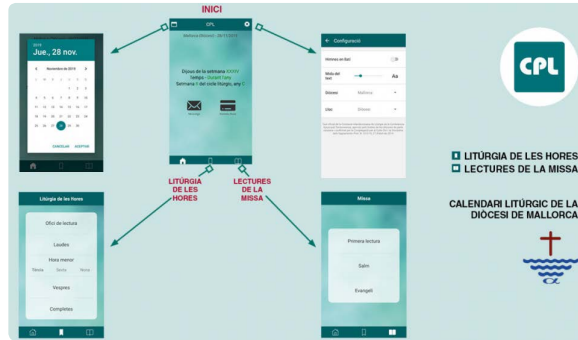
Les causes de la crisi ecològica són ideològiques, de concepció de l'home i del món i del seu desenvolupament, d'una visió global de la història, de la vida, del planeta; la complexitat de la crisi és tan gran que no pot ser resolta només amb criteris tecnològics i científics, perquè aquests es posen sempre al servei d'un pla més general, d'uns principis. Només es podrà superar la crisi amb una nova visió, uns nous conceptes, un estil de vida diferent. Les religions aporten una saviesa mil·lenària de principis, criteris i motivacions per a la cura de la natura.

Quina és la importància del papa Francesc en la creació d'un discurs ecològic?

El mèrit del papa Francesc, al meu entendre, és haver sabut recollir la saviesa cristiana dels darrers cinquanta anys, tant del Consell Mundial d'Esglésies, com dels Patriarques de Constantinoble i de les reflexions catòliques dels papes i dels teòlegs, i haver-ne fet una síntesi entenedora, complexiva i que anima a superar la crisi. M'ha semblat molt important la crida que fa a una nova espiritualitat que uneix Déu, la persona i la creació, i presenta el món com una teofania: "Déu ha escrit un llibre preciós, les lletres del qual són la multitud de criatures presents en l'Univers" (*Laudato si'*, 85).

Al final del llibre proposa una sèrie de pregàries i poesies. Hi ha alguna frase, algun vers, que tingui un ressò especial per vostè?

"Déu, envia'ns, / a cuidar la terra i a compartir tot el que és necessari per a viure en comunitat, / a resistir i denunciar tot el que negui la vida, / a estimar el proïsme i a fer el que és just, / de forma que on hi havia mort hi hagi vida." (IX Assemblea del Consell Mundial d'Esglésies, Porto Alegre, 2006)

L'app del CPL inclou les celebracions pròpies de la Diòcesi de Mallorca

El Centre de Pastoral Litúrgica (CPL) de Barcelona va posar en marxa, fa uns anys, una aplicació per a tablettes i mòbil per tal de poder resar la Litúrgia de les Hores en qualsevol lloc i moment. Des del mes de juny d'aquest any també podem pregar amb les lectures de la missa. A partir de l'actualització de l'app de l'1 de novembre, s'incorpora la **Diòcesi de Mallorca** i els propis dels Sants de la Diòcesi. L'aplicació, que és disponible per als sistemes Android i iOS, és gratuïta, però es pot fer un donatiu per al bon funcionament de la mateixa a través de l'aplicació.

CPL | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Seixanta anys d'història del Col·legi Episcopal de Lleida en un llibre

El 27 de novembre es va presentar al Col·legi Episcopal de Lleida la història del que han estat els darrers 20 anys d'aquest centre educatiu. L'autor del llibre, **Jordi Capdevila**, va l'evolució del Col·legi amb la societat, de manera creativa i anticipant-se sovint als reptes gràcies al gran compromís dels professors, pares i alumnes. Avui es sembren les llavors del futur. És un llibre que articula entrevistes amb cròniques que puen en els arxius del Centre, amanides amb les reflexions de l'autor.

COL·LEGI EPISCOPAL DE LLEIDA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

El MCECC desenvolupa un nou recurs d'animació de la fe

"L'espiritualitat és un atribut transversal, una capacitat que està en tot ésser humà, encara que no sempre hi és de manera conscient. És una qualitat universal, però només si arribem a prendre consciència de qui som i d'aquesta capacitat que tenim, podem desenvolupar-la plenament" diu **Francesc Torralba**. Amb aquesta inspiració el Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC) ha desenvolupat un nou recurs amb l'objectiu principal d'aportar propostes als centres per treballar l'animació i la vivència de la fe.

FUNDACIÓ PERE TARRÉS | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La Sagrada Família convida a viure l'esperit de Nadal

Amb l'arribada de l'advent, que ens prepara per al **Nadal**, la Sagrada Família dona a conèixer els actes amb què convida la ciutadania a viure plegats aquesta espera i la celebració del naixement de Jesús. El taller familiar, amb manualitats per nens i nenes, es va iniciar el passat 30 de novembre i durarà fins al 5 de gener. La il·luminació de la façana del Naixement tindrà lloc els dies 19, 20, 21 i 22 de desembre. I el dia 24 de desembre a les 19 h tindrà lloc la missa del Pollet per celebrar el naixement de Jesús.

SAGRADA FAMÍLIA | [LLEGIR AL WEB](#)

Un projecte educatiu amb identitat digital

Fa un temps que la Fundació Vedruna Catalunya Educació va iniciar un procés de col·laboració i participació, pioner en el sector, per adequar el projecte educatiu a l'àmbit digital. Un dels aspectes d'aquesta identitat digital és per exemple la creació d'uns hashtags que engloben tots els eixos transversals del seu projecte educatiu i que van des de comunicar tot allò referent al desenvolupament de la persona i l'aprenentatge a aspectes al voltant de la cultura, el país o els valors de l'ideari cristià passant per àmbits més competencials o de relació amb l'entorn i amb el món.

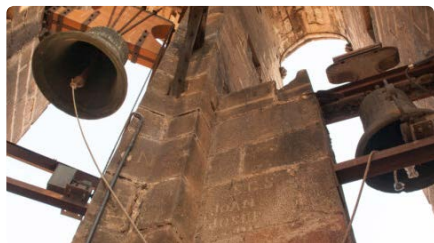
VEDRUNA CATALUNYA | [LLEGIR AL WEB](#)

Dos joves mercedaris emeten els primer vots

El Santuari de San Ramon, en el anomenat Escorial de la Segarra, el dissabte dia 30 de novembre, ha estat l'escenari de la primera professió de dos joves mercedaris, **José Alejandro Tribiño** i **Daniel Carreño**. Ha presidit l'eucaristia **Jesús Roy**, secretari provincial de la Província d'Aragó de l'Orde Mercedari, acompanyat de mossens i altres mercedaris, procedents de diferents localitats. La coral ha enriquit l'expressió litúrgica de la jornada. Gent dels pobles veïns, novícies d'altres congregacions, amb les quals comparteixen l'internoviciat de la Unió de Religiosos de Catalunya i altres persones assistents han estat testimonis de la professió.

URC | [LLEGIR AL WEB](#)

Primera trobada de campaners a Barcelona

Dg, 01/12/2019 | VILAWEB

El bisbe de Mallorca rep el premi Abat Marçet de literatura religiosa

Dg, 01/12/2019 | EFE

Els mormons obren un gran temple amb cinc plantes a Tarragona

Dg, 01/12/2019 | LA VANGUARDIA

Novell justifica formar tres anys els pares en catequesi per aconseguir l'evangelització

DI, 02/12/2019 | SEGRE

L'Associació d'Amics del Monestir de Sant Daniel es presenta en públic

DI, 02/12/2019 | DIARI DE GIRONA

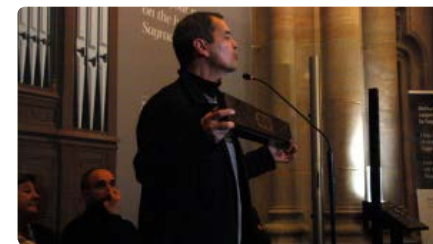
Apareixen unes pintades al Palau Episcopal de la Seu d'Urgell per reclamar la despenalització de l'avortament a Andorra

Dm, 03/12/2019 | LA MAÑANA

L'església del Pilar de Lleida estrena 'guarderia'

Dm, 03/12/2019 | SEGRE

La parròquia de la Sagrada Família recuperarà l'orgue de la cripta amb una campanya de mecenatge

Dj, 05/12/2019 | EL PUNT AVUI

Dilluns 9 de desembre

- **Església de Sant Llorenç de Morunys.** De 10 a 18:30 h. Organitza Catalonia Sacra.
- **L'islam, la comunitat, amb Ababacar Thiakh.** 19 H. Centre Cultural Casa Elizalde. Barcelona.
- **Bill Viola, un clàssic contemporani.** 19 h. Auditori de la Pedrera - Casa Milà. Barcelona.
- **Mou la noviolència.** 19 h. Cristianisme i Justícia. Barcelona.

Dimarts 10 de desembre

- **NanoÈxode.** De 19 a 201 h. Basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor. Barcelona.
- **Oriol Quintana presentarà 'La mandra'.** 19 h. Llibreria Jaimes. Barcelona.

Dijous 12 de desembre

- **Presentació del llibre 'Noè i el diluvi'.** 19 h. Llibreria Claret - Sala Pere Casaldàliga. Barcelona.
- **Presentació del llibre 'Ermites, Santuaris i Devoció Popular a**

- Catalunya'.** 19:30 h. Biblioteca municipal de Manlleu.
- **Presentació del llibre 'El nostre pessebre', de Valentí Serra.** 19:30 h. Mare de Déu de Pompeia. Barcelona.
- **El Poema de Nadal, de Josep Maria de Sagarra.** 19:30 h. Buc de Llibres. Mataró.
- **L'acompanyament afectiu, per Glòria Montanuy.** 19:30 h. Institut de Ciències Religioses de Lleida.

Divendres 13 de desembre

- **Rûmî, una mística de l'escolta, taller amb Halil Bárcena.** Fins al dia 15. Institut d'Estudis Suffis. Barcelona.
- **El Diàleg entre diversitats europees.** 13 i 14 de desembre. De 10 a 19 h. Casa d'Espiritualitat Sant Felip Neri. Barcelona.
- **Missa per Santa Llúcia.** De 13 a 16 h. Parròquia de Sant Ferran. Barcelona.
- **Inauguració del pessebre a Pedralbes.** 18 h. Monestir de Pedralbes. Barcelona.

- **La naturalesa búdica i la catàstrofe climàtica.** De 19 a 21 h. Happy Yoga. Barcelona.
- **Vetlla de pregària per a joves.** De 22:30 a 23:45 h. Parròquia de Sant Llorenç. Lleida.

Dissabte 14 de desembre

- **Recés d'Advent.** De 10 a 17 h. Monestir de Sant Pere de les Puel·les. Barcelona.
- **Sons litúrgics a les 'Cantigas de Santa Maria'.** De 10 a 13 h. Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC). Barcelona.
- **Recés d'advent de l'arxiprestat de Vilapicina.** 14 i 15 de desembre. De 10 a 12 h. Parròquia de Santa Eulàlia de Vilapicina. Barcelona.
- **Dissabtes de pregària contemplativa.** De 10:30 a 17:30 h. Cova de Sant Ignasi. Manresa.
- **L'església de la Puríssima Concepció de Tortosa.** 11:30 h. Organitza Catalonia Sacra.
- **El budisme, el vicle, amb Nawang Namgyal.** 12 h. Restaurant Kailash. Barcelona.

- **Cantem amb els sensesostre.** 12 h. Parròquia de Santa Anna. Barcelona.
- **Concert de Nadal amb l'Orquestra Accent.** 17 h. Església de Sant Gaietà - Pares Teatins. Barcelona.
- **Presentació del 'Evangelió il·lustrado según San Juan'.** 19:30 h. Parròquia de Sant Cristòfol. Premià de Mar.

Diumenge 15 de desembre

- **Recés per famílies a Caldes de Montbui.** Casa Mare de Déu de Montserrat. Caldes de Montbui.
- **Concert d'orgue de Montserrat Torrent.** 18 h. Parròquia de Sant Vicenç de Sarrià. Barcelona.
- **L'Orquestra i Càritas fan Nadal.** 18 h. Parròquia de Sant Josep. Mataró.
- **Concert de Nadal amb l'Orquestra Metropolitana de Barcelona.** 18 h. Església de Sant Gaietà - Pares Teatins.

Vedruna Catalunya Ed
@VedrunaCat

"Quan de vegades entro, a poc a poc, a la petita casa de mi mateix, amb pas humit, a fil de matinada (...) m'adono prou de quin desordre hi ha, quina remor (...)"
Joan Vinyoli - L'ACTE
DARRER #tempsperpensar
#tempsdecalma #tempsdesilenci
#Advent #escolaambvalors
#intentsament

16:13 · 06 des. 19 · Twitter for Android

Càritas Barcelona
@caritasbcn

La Sagrada Família vibra en un concert d'agraïment a tots els col·laboradors de Càritas Diocesana de Barcelona. GRÀCIES per fer possibles 75 anys d'acompanyament a les persones més vulnerables.
#TotsTenimUnAngel

20:37 · 29 nov. 19 · Twitter for iPhone

BlanquernaFCRI
@BlanquernaFCRI

Diversitat, xarxes socials, inclusivitat, desigualtat... Avui els nostres estudiants dialoguen amb @mikiot2018 sobre preocupacions respecte del futur en un projecte organitzat per @BeTheKey_ #YouSingLab

13:09 · 03 des. 19 · Twitter for iPhone

Justícia i Pau
@JusticialiPau

Ens fa molta il·lusió que ahir se'ns reconegués amb una menció honorífica al XXVI Premi #Voluntariat pel projecte de reinserció i rehabilitació a les presons catalanes.
Agraïment sincer a tothom que hi ha contribuït durant 32 anys!

15:51 · 04 des. 19 · Twitter Web App

Unió de Religiosos de Catalunya
@ReligiososCat

Aquesta setmana moltes llars faran el pessebre! Us recomanem la publicació de Fra Valentí Serra, "El nostre pessebre. Tradició, història i Simbolisme". De @Mediterrania.ca.

▶ Es presentarà el proper dijous 12 de desembre!

9:00 · 05 des. 19 · Hootsuite Inc.

La Salle Gràcia
@LaSalleGracia

També tenim aquest arbre de Nadal que anirà creixent a poc a poc i que té doble funció:
- És el calendari d'advent d'ed. infantil. Aquesta tarda l'estrenem!
- És el nostre comptador solidari. Com més aliments aconseguim reunir, més decorat estarà!
#SomLaSalle #Imagina #Advent

14:01 · 02 des. 19 · Twitter Web App

MCECC
@esplaisMCECC

Avui fem #ReunióTerritorial de @Zona05MCECC a @esplaisantpauli Presentem el recurs #FemCamí, i també acordem les formacions de la trobada territorial de monis del 2020. Presentem #TrocaJove20 i #JornadaMonis20 #SomMoviment #esplaisMCECC

21:03 · 05 des. 19 · Twitter for iPhone

Esplai l'Estel
@EsplaiEstel

Els premonitors i premonitores diumenge també van passar per l'esplai a fer la formació dels "càstigs i reflexions" en la qual aprenien com gestionar i entendre aquestes situacions amb infants i joves!
#fentesplai #equippedagogic

8:30 · 03 des. 19 · Twitter for iPhone

Maristes Catalunya
@MaristesCat

Somiant un nou pla de #formació amb els educadors i educadores de les escoles #maristes. Escoltem diferents veus que ens conduiran a construir noves coses. I en #xarxa! #focusgroup #MaristesAra #MaristesInnova

17:53 · 04 des. 19 · Twitter Web App

Escoles FEDAC
@EscolesFEDAC

Avui som a la 7a Jornada de Màrqueting Escolar de l'@EscolaCristiana, aprenent amb @romjosep sobre el valor de la marca de les escoles i la importància dels recomanadors.
#markedu2019

10:01 · 05 des. 19 des de Barcelona, Espanya · Twitter for Android

Museu de Montserrat
@MuseuMontserrat

L'escultura "Anna" de #JaumePlensa es quedarà a l'atri de la basílica de #Montserrat fins al 22 de març de 2020. És una gran notícia que esperem que satisfarà la immensa majoria dels visitants del santuari. Estem molt agraïts a l'artista per aquesta pròrroga!

11:08 · 05 des. 19 · Twitter Web App

Papa Francesc
@PapaFrancesc

@Pontifex: "L'Església fa avui l'elogi de la petitesa. Les coses de Déu comencen essent petites, germinant d'una llavor. Jesús parla d'aquesta petitesa del Regne: el cor petit, humil, que s'obre a la revelació del Senyor"
#HomiliaSantaMarta

22:52 · 04 des. 19 · Twitter for iPhone

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Director: Jordi Llisterrí i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete, Ignasi Escudero i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer dels Lledó, 11. 08002 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat
Publicitat: comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Amb el suport de:

